

Î N C H E I E R E

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cooperativa de
Întreprinzător „Fruva Natural”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea
Comercială „Taix-Prim” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Cooperativei
de Întreprinzător „Fruva Natural”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere
Limitată „Madalex-Prim” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și
a cheltuielilor de judecată și,

cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată
„Madalex-Prim” împotriva Cooperativei de Întreprinzător „Fruva Natural” cu
privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
admis cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Madalex-Prim”
și s-a casat parțial hotărârea din 04 ianuarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul
Rîșcani, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere a cererii de chemare în
judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Madalex-Prim”,

c o n s t a ț ă :

La 07 aprilie 2017, SC „Taix-Prim” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva CÎ „Fruva Natural” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de
întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că în perioada 29 ianuarie 2016 –
02 februarie 2016, în baza unei înțelegeri prealabile, CÎ „Fruva Natural” a procurat
de la SC „Taix-Prim” SRL marfa - containere pentru mere în valoare totală de
1299690,00 lei. Acest fapt este confirmat prin facturile fiscale eliberate de SC „Taix-
Prim” SRL și semnate de CÎ „Fruva Natural” și anume: factura fiscală nr.
FB7937025 din 29 ianuarie 2016 în sumă de 107100,00 lei; factura fiscală nr.
FB7937024 din 29 ianuarie 2016 în sumă de 119700,00 lei; factura fiscală nr.
FB7937023 din 29 ianuarie 2016 în sumă de 119700,00 lei; factura fiscală nr.
FB7937022 din 30 ianuarie 2016 în sumă de 118440,00 lei; factura fiscală nr.

FB7937021 din 30 ianuarie 2016 în sumă de 119700,00 lei; factura fiscală nr. FB7937020 din 31 ianuarie 2016 în sumă de 116550,00 lei; factura fiscală nr. FB7937019 din 31 ianuarie 2016 în sumă de 119700,00 lei; factura fiscală nr. FB7937016 din 01 februarie 2016 în sumă de 119700,00 lei; factura fiscală nr. FB7937015 din 01 februarie 2016 în sumă de 119700,00 lei; factura fiscală nr. FB7937018 din 02 februarie 2016 în sumă de 119700,00 lei și factura fiscală nr. FB7937017 din 02 februarie 2016 în sumă de 119700,00 lei.

SC „Taix-Prim” SRL a relatat că luând în considerare că potrivit înțelegerii prealabile achitățile urmau să fie efectuate la scurt timp după primirea mărfii și semnării facturilor fiscale, CÎ „Fruva Natural” nu și-a onorat obligațiile și nu a achitat sumele datorate. Dat fiind faptul că nu a fost stabilit un termen limită pentru achitarea facturilor, la 07 septembrie 2016 a expediat în adresa pârâtei o somație, prin care i-a solicitat să achite suma datorată. Această somație a fost recepționată de pârâtă la 10 septembrie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS2029000323AR.

Reclamanta a menționat că potrivit art. 575 alin. (1) Cod civil, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

SC „Taix-Prim” SRL a specificat că luând în considerare prevederile legale rezultă că data scadentă de achitare a datoriei este 17 septembrie 2016, iar dat fiind faptul că ziua de 17 septembrie 2016 a fost zi de sâmbătă și nu a fost zi bancară, pârâta urma să achite datoriile cel târziu pe data de 19 septembrie 2016. Însă nici până la data depunerii cererii de chemare în judecată CÎ „Fruva Natural” nu și-a onorat obligațiunile de achitare a datoriei.

Totodată, reclamanta a invocat că art. 585 Cod civil, stipulează că în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată, iar potrivit art. 619 alin. (2) Cod civil, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Astfel, SC „Taix-Prim” SRL a relatat că potrivit calculului efectuate pe site-ul www.ilba.md în baza art. 585, 619 alin. (2) Cod civil și în coraport cu Statistica privind ratele de dobândă la instrumentele de reglementare monetară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru anul 2016-2017, rezultă că dobândă de întârziere pentru perioada neonorării obligațiunilor pârâtei, constituie suma de 117470,61 lei.

SC „Taix-Prim” SRL a solicitat încasarea din contul CÎ „Fruva Natural” în beneficiul său a datoriei în sumă de 1299690,00 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 117470,61 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 26 septembrie 2017 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani s-a atras în calitate de intervenient accesoriu alături de pârâtei SRL „Madalex-Prim”.

În cadrul examinării cauzei, SC „Taix-Prim” SRL, reprezentantă de avocatul Arcadie Farniev a depus o cerere de majorare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul CÎ „Fruva Natural” în beneficiul SC „Taix-Prim” SRL a datoriei în sumă de

1299690,00 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 469516,97 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 75000,00 lei.

La 05 iunie 2018, SRL „Madalex-Prim” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CÎ „Fruva Natural” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a relatat că în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 26/10 din 26 octombrie 2015, SRL „Madalex-Prim” în calitate de vânzător a livrat în adresa CÎ „Fruva Natural” în calitate de cumpărător, containere pentru păstrarea legumelor și fructelor în cantitate de 2063 unități, la un preț de 33 euro pentru o unitate, preț total fiind de 68079 euro. Dovada faptului livrării bunurilor și lipsei obiecțiilor referitor la cantitate și calitate este actul de predare-primire din 16 noiembrie 2015 semnat de ambele părți.

Totodată, SRL „Madalex-Prim” a menționat că conform prevederilor pct. 2.4 din contractual menționat, plata pentru marfa livrată urma să fie efectuată până la 15 decembrie 2015, însă la solicitarea administrației CÎ „Fruva Natural”, în legătură cu situația materială complicată între părți, la 15 decembrie 2015 a fost semnat un acord adițional prin care părțile au modificat termenul de achitare a bunurilor comercializate până la 25 decembrie 2016 – termenul care nu a fost respectat de către cumpărător. Astfel, la data depunerii acțiunii datoria pârâtei față de reclamantă constituia suma de 68079 euro.

Mai mult, reclamanta a invocat că, la 19 ianuarie 2017, a expediat în adresa pârâtei o reclamație, având drept scop soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară, însă solicitarea a fost ignorată de CÎ „Fruva Natural”.

SRL „Madalex-Prim” a mai invocat că prin neexecutarea în termen a obligațiilor au fost încălcate prevederile art. 572 alin. (2) Cod civil, care atestă că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit, precum și art. 753 alin. (1) Cod civil, care stipulează că prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

SRL „Madalex-Prim” a solicitat încasarea din contul CÎ „Fruva Natural” în beneficiul său a datoriei în sumă de 68079 lei și a cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării cauzei, SRL „Madalex-Prim”, reprezentată de avocatul Iurie Alexa a depus cerere privind majorarea cuantumului pretențiilor înaintate în acțiune, solicitând suplimentar încasarea de la CÎ „Fruva Natural” în beneficiul SRL „Madalex-Prim” a penalității în sumă de 12254,22 euro și dobânzii de întârziere în sumă de 16497,50 euro.

Prin încheierea din 24 iulie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, cauzele civile au fost conexate într-un sigur proces, fiindu-le acordat un sigur număr de înregistrare (vol. II, f.d. 31).

Prin hotărârea din 04 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de SC „Taix-Prim” SRL s-a admis integral.

S-a dispus încasarea din contul CÎ „Fruva Natural” în beneficiul SC „Taix-Prim” SRL a datoriei în sumă de 1299690,00 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 469516,97 lei.

S-a dispus încasarea din contul CÎ „Fruva Natural” în beneficiul SC „Taix-Prim” SRL a taxei de stat în sumă de 50000 lei și a cheltuielilor pentru

asistența juridică în sumă de 25000 lei.

Cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Madalex-Prim” s-a respins ca neîntemeiată (vol. I, f.d. 193, 206-211).

La 28 ianuarie 2019, SRL „Madalex-Prim” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 04 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate de SRL „Madalex-Prim”.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de apel depusă de SRL „Madalex-Prim” și s-a casat parțial hotărârea din 04 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Madalex-Prim”.

S-a dispus încasarea din contul CÎ „Fruva Natural” în beneficiul SRL „Madalex-Prim” a datoriei în sumă de 68079 euro.

S-a dispus încasarea din contul CÎ „Fruva Natural” în beneficiul SRL „Madalex-Prim” a penalității în sumă de 12254,22 euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 16497,50 euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 37500 lei.

În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută fără modificări (vol. III, f.d. 48, 59).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat greșită poziția primei instanțe cu privire la recunoașterea nulității actului de predare-primire din 16 noiembrie 2015.

Totodată, instanța de apel a menționat că în ședința de judecată în instanța de apel reprezentantul CÎ „Fruva Natural” în susținerea poziției sale de respingere a apelului, în temeiul art. 220 Cod civil a invocat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare, însă nu a argumentat temeiurile de fapt și de drept.

Instanța de apel a constatat că la materialele cauzei nu sunt probe care ar permite de a considera că contractul de vânzare-cumpărare nr. 26/10 din 26 octombrie 2015 și actul de predare-primire din data de 16 noiembrie 2015, au fost încheiate între SRL „Madalex Prim” și CÎ „Fruva Natural” în baza unei erori considerabile. Totodată, colegiul nu a constatat temeiuri de a recunoaște nulitatea absolută a actelor menționate.

Colegiul civil a considerat neîntemeiat argumentul intimatei CÎ „Fruva Natural” despre faptul că apelanta nu a livrat containere pentru păstrarea legumelor, deoarece în acest sens a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare. Deși reprezentantul CÎ „Fruva Natural” a susținut că a semnat o foaie goală la data de 16 noiembrie 2015, la 15 decembrie 2015 acesta a semnat acordul adițional nr. 1 la contractul nr. 26/10 din 26 octombrie 2015, prin care au modificat termenul de achitare a mărfii. Astfel, prin semnarea acestui acord intimatul nu a negat că a primit marfa potrivit contractului de vânzare-cumpărare.

Cu privire la încasarea penalității, instanța de apel a menționat că în conformitate cu punctul 4.3 al contractului nr. 26/10 din 26 octombrie 2015, în cazul neachitării la timp a mărfii livrate, cumpărătorul urmează să despăgubească pe vânzător achitând penalitate în mărime de 0,1% din suma restantă, pentru fiecare zi de restanță. Astfel, pentru 180 de zile a fost calculată o penalitate în sumă de 12254,22 euro.

Referitor la încasarea dobânzii de întârziere, instanța de apel a relatat că

potrivit art. 619 alin. (1) și (2) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus. Astfel, pentru perioada de până la 10 octombrie 2018, dobânda de întârziere pentru neachitare la timp a prețului mărfii constituie 16497,50 euro.

Mai mult, instanța de apel a menționat că luând în considerare rata de refinanțare anuală stabilită de Banca Națională a Moldovei, dobânda solicitată de SRL „Madalex-Prim” se află într-o relație rezonabilă cu rata de refinanțare.

La 28 noiembrie 2019, CÎ „Fruva Natural” a declarat recurs împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că instanța de apel a examinat superficial apelul declarat de SRL „Madalex-Prim”, fără a pătrunde în esența problemei de fapt și de drept, fiind încălcate normele de drept procedural și material.

CÎ „Fruva Natural” a menționat că instanța de apel nu a răspuns la întrebarea de ce pentru aceeași marfă pot pretinde încasarea datoriei două companii.

Mai mult, recurenta a specificat că instanța de apel nu s-a expus asupra faptul că nu a fost atras în proces SRL „Elmirada”, deoarece au fost lezate drepturile persoanelor care nu au fost atrase în proces, ceea ce denotă că instanțele ierarhic inferioare au examinat superficial și arbitrar circumstanțele relevante cauzei.

Totodată, CÎ „Fruva Natural” a relatat că instanțele ierarhic inferioare nu au respectat obligațiile stipulate la art. 130 Cod de procedură civilă, care prevede că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

Recurenta a menționat că a invocat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare, însă instanța de apel nu a analizat și nu a dat o apreciere a probelor, or, instanța avea obligația de a pătrunde în esența raportului juridic, urmând să aprecieze fiecare probă sugerată de apelantă.

CÎ „Fruva Natural” a relatat că decizia instanței de este una confuză și fără o argumentare concretă, făcând doar o copie a cererii de apel, fără a da apreciere a probelor administrate.

La 10 ianuarie 2020, în adresa intimaților SC „Taix-Prim” SRL și SRL „Madalex-Prim” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de CÎ „Fruva

Natural”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. III, f.d. 116).

La 17 februarie 2020, SRL „Madalex-Prim” a depus referință în întâmpinarea cererii de recurs, solicitând declararea recursului ca inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului declarat de CÎ „Fruva Natural”, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care SC „Taix-Prim” SRL să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 25 noiembrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (vol. III, f.d. 67), fiind recepționată de CÎ „Fruva Natural” la 27 noiembrie 2019, fapt confirmat prin copia avizului anexat la materialele cauzei (vol. III, f.d. 85).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului declarat de CÎ „Fruva Natural”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CÎ „Fruva Natural”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de CÎ „Fruva Natural” urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu